

УДК 930.253-028.26:929Яновський](477)

Л. Г. КАСЯН*

АДІОВІЗУАЛЬНІ ДОКУМЕНТИ В КОНТЕКСТІ АВТОБІОГРАФІЧНОГО СИНЕРГЕНУ ЮРІЯ ЯНОВСЬКОГО

Здійснено аналіз документального масиву ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного, присвяченого Ю. І. Яновському. Окреслено інформаційний потенціал аудіовізуальних документів у контексті автобіографічного синергену митця.

Ключові слова: Ю. Яновський; аудіовізуальні документи; фотодокумент; кінодокумент; фонодокумент; історичне джерело; автобіографічний синерген.

Завдяки своєрідним засобам фіксації людської діяльності в усіх сферах суспільного та приватного життя, фотографія, кіно, фонозаписи як ніщо інше дозволяють відчутти “подих часу”, візуалізувати та озвучити минуле, у статус якого щосекунди переходить сучасність. Один із корифеїв вивчення аудіовізуальних документів В. Магідов розглядає їх як документальну “гіперсистему”, “яка має здатність бути історичним джерелом, твором мистецтва, юридичним доказом або свідченням”¹ і може виконувати різноманітні функції.

Спектр практичного використання архівної інформації, зафіксованої в аудіовізуальних документах, невпинно зростає. У зв’язку з антропологізацією історичної науки розширюється і сфера їх джерельного функціонування. Плідним, на нашу думку, є залучення аудіовізуальних документів до біографічних, просопографічних студій, при дослідженні комеморативних практик.

У вивченні життя і діяльності знакових постатей культури та науки ряд дослідників² уводить поняття автобіографічного синергену, яке ґрунтується на базі синергетичного розуміння синтезованої інформації, яку персоналія залишає по собі, і того, як ця інформація сприймається іншими. “Вибудований на базі синергетичного розуміння синтезованої інформації автобіографічний синерген дає можливість хронотопічного означення автобіографічної особи, її багатовимірності, симфонічності”³. К. Дуб так окреслює змістове наповнення автобіографічного синергену: “До об’єму автобіографічного синергену входить усе життя письменника, все написане, сказане, задумане ним, а також те, як

* *Касян Людмила Григорівна* – провідний науковий співробітник сектору публікації документів Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного.

воно відбилось у свідомості й виразилось в оцінках критиків, літературознавців, у спогадах сучасників”⁴. І. Цюп’як зазначає, що “Термін АС (автобіографічний синерген – Л. К.) включає у свій об’єм не тільки автобіографію в її жанровій специфічності, а всі форми авторської свідомості, яка цілісно виражається в творчості, житті, статтях про самого себе, коментарях до своїх творів, критичних статтях про творчість письменника, спогадах тих, хто знав автора, та інших матеріалах. [...] Синерген – багатомірний, поліаспектний вимір, універсальний засіб проникнення в сутність витвореного митцем художнього слова. Водночас це і критична думка про нього, інтерпретована в кожен історичний момент відповідно до всіх факторів буття, переакцентовуваних сьогодні”⁵.

Для сучасної гуманітаристики залишається актуальним переосмислення, перепрочитання “життєписів” митців доби тоталітаризму. Особливо це стосується на перший погляд “благополучних радянських класиків”, де за показним благополуччям криється не одна життєва та творча драма, а іноді й трагедія.

До таких постатей належить Юрій Іванович Яновський, 115-річчя від дня народження якого відзначатиметься 27 серпня. Творча спадщина письменника – 4 романи, понад 70 новел та оповідань, різножанрова поезія, повісті, п’єси, кіносценарії, публіцистичні нариси та статті. За останні 15 років дослідники⁶ звертали увагу на уточнення окремих фактів біографії, поза ідеологічними догмами аналізувалася поетика та художній стиль митця, здійснювався текстологічний аналіз творів, вивчалася діяльність Ю. І. Яновського на ниві українського кіновиробництва. Записні книжки та нотатки письменника стали об’єктом дослідження як джерело з історії Одеси 1920-х років та біографії письменника.

Мета нашої розвідки – проаналізувати документальний масив Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного (далі – ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного), присвячений Ю. І. Яновському, як складову автобіографічного синергену митця.

У ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного зберігається 58 аудіовізуальних документів, присвячених життю та творчості письменника (45 фото-, 5 фоно- і 8 кінодокументів), що хронологічно охоплюють 1920–1950- і роки.

Найбільш ранніми є фотодокументи. Вони представлені жанром фотопортрета як класичного студійного, так і ситуативного; портретними груповими знімками, переважно “корпоративними”; подієвими знімками, що зафіксували митця у різних місцях та ситуаціях.

Портрети доносять інформацію про зовнішність Ю. Яновського, манеру одягатися, фіксують зміни, які відбувалися в образі письменника, представляють елементи інтер’єру, що його оточував.

Кореляція фотодокументів з іншими складовими автобіографічного синергену (наприклад, описами зовнішності, які містяться у спогадах:

“Гарний, стрункий, високолобий, приємний у бідній своїй елегантності юнак, на якого заглядалися всі друкарки редакції. [...] Вони (твори – Л. К.) були такі, як ти сам, – виструнчений, коректний, джентельменськи стриманий, але водночас внутрішньо напружений і мужньо стійкий”⁷⁾ сприяє побудові найбільш повного і об’єктивного візуального образу митця.

Групові портретні світлини переважно “візуалізують” дружні, приятельські взаємини письменника. Фотооб’єктив часто закарбовує емоційне забарвлення стосунків, настроїв взаємодії зображених на фото осіб.

Подієві, ситуативні знімки зберігають інформацію про важливі події в житті та творчості Ю. Яновського. Такими, наприклад, є світлини, що зафіксували письменника на репетиції його п’єси “Дума про Британку” в Московському державному Камерному театрі, постановку якої здійснив О. Таїров 1937 р. (художники-постановники Є. Коваленко, В. Кривошеїна, композитор О. Метнер). Режисерові, орієнтованому на “театр емоційно-насичених форм”, імпонувала романтична патетика героїзму і трагедії драми Ю. Яновського. В. Вишневський наполіг на участі драматурга в репетиціях і це, на думку дослідників, допомогло Ю. Яновському пережити 1937–1938 рр. Як і в ситуації з “Вершниками”, які вперше вийшли друком у “Роман-газеті” (№ 9, 1935 р.), московська прем’єра фактично відкрила “Думі про Британку” шлях на українську сцену. Українські театри не наважувалися брати її до репертуару. У творі попри революційну тематику вичитувалося щось невловимо крамольне, пристрасне і стихійне, таке, що вибивалося зі встановленого ідеологічного шаблону. Через кілька днів після прем’єрного спектаклю в Камерному театрі п’єсу показали глядачам у щойно відкритому Харківському театрі імені Ленінського комсомолу. Роль хлопчика Романа виконувала дружина письменника – актриса Тамара Жевченко.

Фотодокументи інформують про участь Ю. Яновського у подіях Другої світової війни. Зокрема, про діяльність письменника в евакуації (Юрій Іванович очолював редакцію журналу “Українська література” (з 1946 р. “Вітчизна”) і фактично координував українське літературне життя в Уфі); шляхи і події в житті військового кореспондента 2-го Українського фронту Ю. Яновського під час звільнення України від нацистів, працю письменника (протягом чотирьох місяців) як кореспондента газети “Правда України” на Нюрнберзькому процесі.

Аудіовізуальні документи подібно до інших видів джерел є продуктом тієї чи іншої історичної епохи і несуть не лише фактичну інформацію, а й характеризують саму епоху. В автобіографічному синергені вони виступають текстами, що вписуються в життєвий метатекст, своєрідними багатоплановими комплексами, які інтегрують біографічне

з культурно-історичним і суспільно-політичним. Особливо це простежується у кінодокументах.

Найбільш раннім кінодокументом, що стосується життя і творчості Ю. Яновського, в колекції ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного є сюжет “Новий роман” (режисер Р. Фоценко, оператор В. Смородін, автор дикторського тексту М. Розовський) у липневому (№ 38) випуску кіножурналу “Радянська Україна” за 1947 р., архівний номер (одиниця обліку) – 397.

Умовно можна виділити 2 інформаційні шари документа. Перший інформаційний пласт становить його змістове наповнення: розповідь Ю. Яновського про щойно закінчений новий роман “Жива вода”. Він є надзвичайно цінним як з погляду вербальної, так і візуальної інформації. Насамперед, це – рідкісні кадри прижиттєвої зйомки письменника, які зберігають і демонструють у динаміці особливості постави, зовнішності, міміки, манери триматися, специфіку мовлення Ю. Яновського, відтворюють авторський коментар до твору, панораму з найдрібнішими деталями інтер’єру робочого кабінету письменника.

На початку 1947 р. роман “Жива вода” був надрукований в журналі “Дніпро”, текст звучав на республіканському радіо. Твір викликав величезний інтерес у читачів і слухачів, бо розповідав про пережиту трагедію війни, яка зачепила кожного, піднімав болісні проблеми повоєнного облаштування. Близький друг Ю. Яновського М. Бажан зазначав: “В цьому романі втілюється те, що ввійшло в свідомість Яновського, коли він проїздив і проходив шляхами війни по щойно визволеній землі України. [...] Весь роман – це щоденник переживань, вболівань і радощів Юри від гостро врзаних у його пам’ять картин – пейзажів, речей війни, від усім серцем сприйнятих тодішніх зустрічей і бесід. Він спостерігав і перші осінні роботи на ще завалених залізничним війни землях, і залпи радянських батарей на Букринському плацдармі, і повернення воїнів до рідних осель – воїнів, не тільки втомлених тяжкою працею смертельного двобою, а часто й покалічених ворожою сталлю, оглухлих від контузій, посліплих од вибухів. Юра бачив і радість, найбільшу зі всіх досі знаних людям, і горе, найтяжче зі всіх людьми пережитих нещасть”⁸. Тож закономірно, що поява цього твору стала окремим сюжетом кіноперіодики, яка на той час була потужним “інформаційним ресурсом”, і вже сам вибір об’єкта і предмета кінодокументування свідчив про його суспільну значущість.

Комплексний аналіз кінодокумента (кіножурналу “Радянська Україна”), супровідної документації (студійного монтажного листа, монтажного листа зображення, виконаного в архіві, актів перевірки технічного стану негативу та позитиву та ін.), різних джерел, що характеризують культурне та суспільно-історичне тло часу створення “кінопродукту”, дозволяє виявити другий інформаційний пласт кінодокумента, презент-

тує його функціонування в активній фазі оперативного побутування і фазі спокою (архівного зберігання).

З постанови ЦК ВКП(б) “Про журнали “Звезда” і “Ленінград” 1946 р. починається період політико-ідеологічної реакції у сфері культури, посилення ідеологічного контролю та численних кампаній критики і гонінь на творчу і наукову інтелігенцію. На посаду першого секретаря ЦК КП(б)У було призначено Л. Кагановича, який з березня до грудня 1947 р. старанно провадив сталінсько-жданівську політику в Україні. У травні 1947 р. він підготував проект постанови ЦК КП(б)У “Про поліпшення ідейно-політичного виховання кадрів і про боротьбу проти проявів буржуазно-націоналістичної ідеології”. ЦК КП(б)У ухвалив ряд постанов, що стосувалися літературного процесу: “Про перекручення і помилки у висвітленні історії української літератури”, “Про журнал сатири і гумору “Перець”, “Про журнал “Вітчизна”. У вересні 1947 р., на пленумі Спілки радянських письменників України, основним завданням якого було засудження “буржуазних перекручень у творах окремих письменників”, Ю. Яновського, М. Рильського, І. Сенченка, вже вкотре О. Довженка було піддано несправедливій, розгромній критиці, відвертому публічному цькуванню. Півгодини свого виступу Л. Каганович присвятив виключно роману Ю. Яновського “Жива вода”. У творі вбачали згущення темних барв, спотворення радянської дійсності, заперечення перетворюючої ролі соціалістичної свідомості та більшовицької ідейності, реакційну перевагу біологічних факторів над соціальними. Як редактора “Вітчизни” Ю. Яновського звинуватили у націоналізмі, міщансько-обивательських поглядах, аполітичності, друкові помилкових і шкідливих творів. Наслідком стало звільнення письменника з посади головного редактора, позбавлення карток “на соціальний мінімум” (фактично позбавлення засобів до існування), знищення частково видрукуваного тиражу роману “Жива вода”. У шкільних читанках та хрестоматіях замальовувалися портрети Ю. Яновського та виривалися сторінки з його творами. Але це стосувалося не лише шкільних підручників. Так, із уже змонтованого кіножурналу “Радянська Україна” було вирізано сюжет “Новий роман”. У монтажному листі (листі монтажного запису) кіножурналу покадровий опис цього сюжету закреслено і редактором кіностудії зроблено помітку “Изъят”⁹. До архіву кіножурнал надійшов 1950 р. У монтажному листі зйомки, складеної за позитивом плівки співробітником архіву Панчик 1951 р.¹⁰, зазначений сюжет повністю відсутній. Акт перевірки технічного стану негативу від 8 вересня 1967 р. засвідчив розбіжність метражу негативу зображення (189,8 м) і позитиву (155,9 м), що відповідало метражу вирізаного сюжету. За щасливої випадковості чи завдяки квапливому недогляду працівників студії унікальні документальні кадри були знищені лише на позитиві. З дбайливо збереженого в архіві негативу при

перенесенні кінодокументу з нітро- на триацетатну основу в жовтні 1980 р. було відновлено первісний вигляд документа.

Отже, як бачимо, інформація про етапи існування і функціонування документа “життєвий цикл документа”) стає безпосереднім свідченням трагічних поворотів у долі письменника і українській культурі загалом та важливим елементом автобіографічного синергену.

Після “помилування” у вигляді Сталінської премії за збірку “Київські оповідання” 1949 р. “штучно створена навколо творчості Яновського атмосфера недобррозичливості поступово пригасала. Яновський обережно вслуховувався в зичливі голоси, яких він давно вже не чув”¹¹. Письменника повернуто до офіційного літературного процесу і на “сторінки” кіноперіодики. У сюжеті “5-й Пленум правління радянських письменників України” кіножурналу “Радянська Україна” № 4 за 1951 р. (од. обл. 770) кінокамера зафіксувала Ю. Яновського у кулуарах з’їзду та під час зустрічі з місцевим літератором І. Гонімовим (пленум проводився у м. Сталіно із широким залученням шахтарів та письменників-донбасівців).

У чотирьох кінодокументах відбито різноманітні комеморативні акції, що проводилися з метою вшанування пам’яті письменника або в рамках ювілейного наративу (до 70-річчя, 75-річчя від дня народження). У сюжеті кіножурналу “Радянська Україна” № 44 за 1958 р. (од. обл. 1783) показано урочисте відкриття меморіальної дошки Ю. Яновському на будинку № 68 по вул. Леніна в м. Києві. На церемонії присутні митці, журналісти, представники громадськості, мати та сестри письменника. Кіносюжет “Ювілей письменника Юрія Яновського” (“Укркінохроніка”, 1972 р., од. обл. 5005) відтворює ювілейний вечір, присвячений 70-річчю Ю. Яновського, у Великому залі Київської державної консерваторії ім. П. І. Чайковського, а сюжет з кіножурналу “Радянська Україна” № 35, 1972 р. (од. обл. 5073) – фрагменти урочистих зборів до дня народження письменника у м. Кіровограді, а також містить кадри із видом пам’ятника та відкритого до ювілею музею митця в с. Нечаївка Компаніївського району Кіровоградської області, де минуло його дитинство. У телесюжеті Республіканської студії телебачення “З нагоди ювілею” від 26 серпня 1977 р. (од. обл. 6638) йдеться про виставку архівних документів та музейних експонатів до 75-річчя Юрія Яновського в Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва УРСР.

У кінопубліцистиці постать письменника представлена двома кінострічками у жанрі документального кінонарису: “Одвічна жарина” (“Укркінохроніка”, 1973 р., режисер Л. Букін, оператор М. Смирнов, од. обл. 5270) та “Юрій Яновський “Вершники”” (“Укркінохроніка”, 1978 р., режисер І. Слісаренко, оператор І. Кацман, од. обл. 8215). Ці кінодокументи в аспекті автобіографічного синергену Ю. Яновського становлять інтерес, по-перше, як “форма” фіксації і збереження фактів біографії митця, по-друге, як вияв рецепції щодо творчості та постаті

митця у тогочасному суспільстві, оскільки “джерело, з одного боку, опосередковано, через свідомість суб’єкта відображає об’єкт, а з іншого – безпосередньо характеризує його цілі і методи сприйняття об’єктивної реальності”¹².

В обох фільмах (з огляду на жанрові рамки кінонарису) життя і творчість письменника окреслюється пунктиром. У кінооповіді можна виділити такі біографічні “вузли”: а) інформація про батьків, дитинство; б) топос степу в житті та творчості Ю. Яновського; в) участь у II Світовій війні; г) мистецьке оточення, друзі; д) роман “Вершники”, його побутування і оцінка. “Незручні” або суперечливі моменти біографії не згадуються ні на візуальному, ні на вербальному рівнях екранного простору.

Візуальний ряд фільмів становлять численні фотодокументи: портретні, подієві знімки Ю. Яновського різних років, починаючи зі світлин раннього дитинства, знімки батьків, друзів письменника, видання його творів українською та іноземними мовами, кадри натурної зйомки місць, де пройшло дитинство митця, степових просторів, кадри кінохроніки 1918–1919 рр., вид пам’ятника та музейної експозиції в с. Нецаївка, ілюстрацій до розділів-новел роману “Вершники”, кадри з художнього фільму-екранізації “Вершники”.

Вербальний складник фільмів становить закадровий дикторський текст, котрий коментує окремі зображальні елементи або доповнює, підкріплює їх цитатами із творів письменника. При розгляді творчості акцент робиться на романі “Вершники”, але він трактується відповідно до тогочасних ідеологічних кліше. Окрім дикторського тексту у фільмах використовується внутрішньокадрова комунікація. Своїми спогадами, враженнями, міркуваннями діляться люди, які особисто знали і спілкувалися з Ю. Яновським (сестра – О. Яновська, О. Гончар, П. Воронько), літературознавці, читачі.

Спогади сприяють створенню різнобічного портрету письменника (з цього погляду досить інформативною є книга “Лист у вічність: Спогади про Юрія Яновського”¹³), але на відміну від письмового тексту, який зазнав авторської самоцензури, добору лексичних засобів, редакторської правки, кінодокумент здатний передати процес народження спогаду і зримий спонтанний вияв емоції. В усних спонтанних споминах через яскраві деталі, місткі мікрообрази постає особистісний, приватний мікроконтекст персоналії: “Він маленький був, но він рано навчився, мама його навчила, він дуже здібний був, і він маленькі віршики писав іще до першого класу. Він уже писати умів до школи. Він раз вам вірш прочитає і зна. Любив він степ, ми завжди, як тільки вільний час ішли в степ”¹⁴; “Мене привів Петро Панч. Нас зустрів усмішливий, ласкавий, худенький, сивий чоловік, запросив до столу і почалася довга розмова ніби ми були з ним знайомі уже багато й багато літ”¹⁵.

Цінною є й інформація про сприйняття творів письменника неофіційною критикою: “Ми буквально, читали, впивалися цією надзвичайною поетичною прозою і стилістикою Яновського, його розлогими метафорами, розкішними метафорами”¹⁶.

Кінодокументи, завдяки можливості синтезувати інформацію з різних джерел, демонструють офіційний і приватний рівні сприйняття й трактування творчості та біографії письменника.

До фонодокументів ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного, присвячених Ю. Яновському, належать: запис радіовистави “Дума про Британку” (російською мовою) у виконанні артистів київських театрів, режисер-постановник В. М. Добровольський (1965 р., од. зб. 4584–4586, од. обл. М-10655) та запис цієї вистави українською мовою (1967 р., режисер-постановник В. М. Добровольський, од. зб. 4809–4811, од. обл. М-11882); запис художнього читання новели “Шаланда в морі” з роману “Вершники” у виконанні народного артиста СРСР Є. Пономаренка, 1954 р. (од. зб. 483, од. обл. М-1420) та 1977 р. (од. зб. М-10437, од. обл. 23518); запис художнього читання оповідання “Серед руїн” у виконанні першого диктора українського телебачення А. Гузєєва (од. зб. 2860, од. обл. Г-1469–1470). Ці документи є цінними з погляду художньої, мистецької інтерпретації творів Ю. Яновського.

Викладене вище дозволяє стверджувати, що аудіовізуальні документи, присвячені життю та творчості Ю. Яновського, є достатньо інформативними у візуальному і вербальному плані. Вони містять цікавий фактичний матеріал і можуть бути повноправними складовими автобіографічного синергену письменника; у комплексі з іншими видами джерел сприяють створенню найбільш повного портрета митця.

¹ *Магидов В. М.* Источниковедение и архивоведение аудиовизуальных документов в системе исторических знаний//Архивоведение и источниковедение отечественной истории. Проблемы взаимодействия на современном этапе. Доклады и сообщения на четвертой Всероссийской конференции. 24–25 апреля 2002 г. Москва, 2002. С. 92–97.

² *Дуб К.* Автобіографічний синерген//Слово і час. 2001. № 4. С. 15–21; *Цюп’як І. К.* Українська новела 20–80-х років ХХ століття в контексті сучасних інтерпретацій: монографія. Дніпропетровськ, 2013. 198 с. URL:

http://www.vuzlib.com.ua/articles/book/45071-Ukra%D1%97/nska_novela_20-80-kh_rok/3.html (дата звернення: 10. 07. 2017); *Неживий О. І.* Життя у слові: Джерелознавча проблематика творчості Григора Тютюнника: монографія. Київ, 2014. 224 с.; *Гнатюк М. М.* Юрій Яновський: текст і авантест: монографія. Київ–Ніжин, 2006. 328 с.

³ *Гнатюк М. М.* Текстологічні проблеми творчості Юрія Яновського: теоретичний аспект: дис. ... докт. філолог. наук: 10. 01. 01/Гнатюк Мирослава Михайлівна; Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Київ, 2006. С. 6.

⁴ Дуб К. Зазнач. праця. С. 15.

⁵ Цюп'як І. К. Зазнач. праця.

⁶ Цалик С. М., Селігей П. О. Юрій Яновський: биття й буття на літературному вулкані//Цалик С. М., Селігей П. О. Таємниці письменницьких шухляд: Детективна історія української літератури. Київ, 2010. С. 206–223; Патетичний фрегат: Роман Юрія Яновського “Майстер корабля” як літературна містифікація/упоряд. В. Панченко. Київ, 2002. 344 с.; *Домилівська Л. В.* Ідіостиль Ю. Яновського та західна модерна проза: вербалізація мовносимвольних універсумів//Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2010. Вип. 21. С. 123–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aru1_2010_21_16 (дата звернення: 07. 06. 2017); Приходько І. Ф. Модерна поезика раннього Юрія Яновського//Вивчаємо українську мову та літературу: наук.-метод. журнал. 2013. №34/36. С. 59–67; Гуляк А. Бачити велике в малому й небуденне в буденному: неоромантичні інтенції прози Юрія Яновського//Література. Фольклор. Проблеми поезики: зб. наук. праць. Вип. 35. Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. 2011. С. 149–155. URL: <http://philology.knu.ua/files/library/folklore/35/23.pdf> (дата звернення: 07. 06. 2017); Росляк Р. Юрій Яновський: “Моє страждання у ВУФКУ вже скінчилося”: обставини звільнення Ю. Яновського з Одеської кінофабрики 1927 р.//Кіно-Театр. 2011. № 3(95). С. 38–41; Бонь О. І. Одеса в записниках Юрія Яновського//Література та культура Полісся. Серія: Історичні науки. 2013. Вип. 73. С. 107–118. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ltkpist_2013_73_13 (дата звернення: 07. 06. 2017).

⁷ Бажан М. П. Майстер залізної троянди. Пам'яті Юрія Яновського//Бажан М. П. Твори в 14 т. Т. 3: Спогади. Київ, 1985. С. 9–76. URL: http://library.iv-fr.net/2007/11/07/majjster_zalzno_trojandi_pamjat_jurja_janovskogo.html (дата звернення: 02. 06. 2017).

⁸ Там само.

⁹ ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного (Центральний державний кінофотофоноархів України імені Г. С. Пшеничного). Од. обл. 397.

¹⁰ Там само.

¹¹ Бажан М. П. Зазнач. праця.

¹² Ковальченко І. Д. Исторический источник и исторический факт//Ковальченко І. Д. Методи исторического исследования. Москва, 2003. С. 118–151. URL: <http://www.history.krsu.edu.kg> (дата звернення: 25. 06. 2017).

¹³ Лист у вічність. Спогади про Юрія Яновського. Київ, 1980. 349 с.

¹⁴ ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного. Од. обл. 5270.

¹⁵ Там само. Од. обл. 8215.

¹⁶ Там само.

The analysis of the documentary array of the Central State Archives of Audio, Visual and Film Documents of Ukraine named after H. S. Pshenychnyi dedicated to Yu. I. Yanovskyi is carried out. The information potential of audiovisual documents in the context of artist's autobiographical synerhen is outlined.

Key words: Yu. Yanovskyi; the audiovisual documents; the photo document; the film document; the phonodocument; the historical source; the autobiographical synerhen.

Український письменник Ю. І. Яновський; м. Київ, 1920-ті роки.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-10200.

Ю. І. Яновський (сидить перший праворуч) серед українських
письменників. 1920-і роки.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 2-43205.

М. М. Бажан (зліва) та Ю. І. Яновський на письменницькому пленумі;
м. Київ, 24 лютого 1936 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-156703.

Ю. І. Яновський (сидить перший праворуч) з артистами Московського
державного Камерного театру під час репетиції його п'єси "Дума про Британку";
м. Москва, 1937 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-156685.

Військовий кореспондент 2-го Українського фронту Ю. Яновський (зліва)
і командувач 2-ї повітряної армії, генерал-лейтенант авіації С. А. Красовський
на командному пункті Букринського плацдарму; с. Ходорів Ржищівського району
Київської області, 21 жовтня 1943 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-156684 Д.

Ю. І. Яновський; м. Київ, 1946 р.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-37324.

Письменники Ю. І. Яновський (праворуч), А. О. Первенцев під час декади української літератури і мистецтва в Москві; м. Москва, 1951 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-109088.

Відкриття меморіальної дошки на будинку № 68 по вул. Леніна, в якому жив Ю. І. Яновський; м. Київ, серпень 1958 р.
ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, од. обл. 0-73661.